

Quasi com a casa

La Xina ha acollit amb èxit refugiats del Vietnam.
No obstant, no està preparada per a una altra entrada.

© The Economist

En un restaurant de Qiaogang, una ciutat de la província meridional de Guangxi, penja un gran pòster de Mao Zedong amb el títol de “Sol Roig” sota un d’una illa vietnamita on Wu Guangsi, el propietari, va néixer. Va fugir en vaixell a la Xina amb la seva família el 1978 quan les bones relacions amb els veïns es deterioraren, cosa que donà com a resultat l’any següent una guerra breu però sagnant. El Sr. Wu, com 300.000 vietnamites més que buscaven refugi a la Xina en aquell moment, temia la persecució al seu país d’origen per ser membre de la majoria ètnica de la Xina.

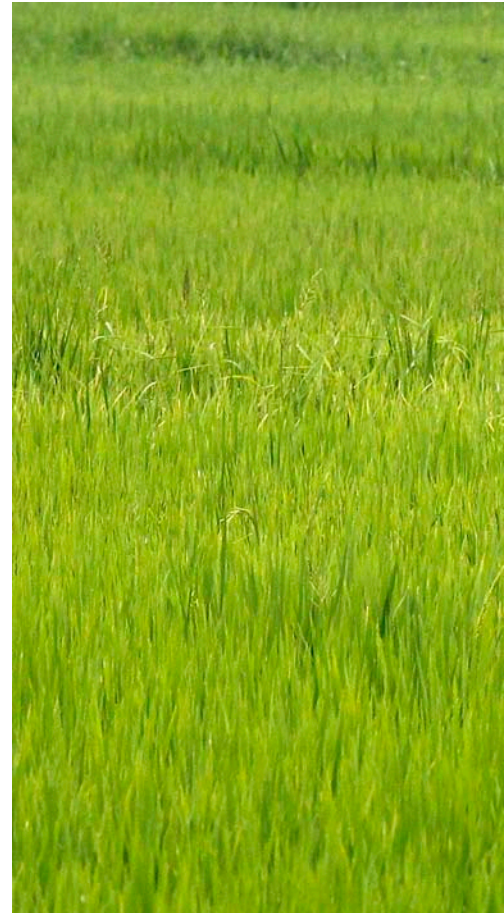
Aquests refugiats figuren entre els pocs forasters que s’han establert legalment a la Xina. Llavors empobrida, la Xina és ara la segona economia mundial més gran i aspira a ser una potència global. La seua població en edat laboral va disminuint, però roman obstinadament reticent a acceptar nous operadors. Els milers que fugen de la persecució o del conflicte a Corea del Nord o Birmània, s’han enfrontat a la deportació per les autoritats xineses. Sovint, els enviats de tornada a Corea del Nord s’han empresonat i de vegades executat al seu retorn.

Era diferent amb els vietnamites. Amb l’èxode, 10.000 persones entraren a la Xina per la ciutat fronterera de Dongxing a Guangxi, deu vegades la població local. Es buidaren edificis governamentals, cases i escoles per acollir-los. Més tard, s’establiren en sis províncies. L’any 2006,

António Guterres, l’Alt Comissionat de l’ONU per als refugiats, ho va descriure com “un dels programes d’integració amb més èxit del món”.

El Govern va proporcionar als nous vinguts allotjament i treballs, molts d’ells en granges o fàbriques estatals establertes especialment per als vietnamites. El Sr. Wu va ser enviat a pescar a Qiaogang, que significa ‘port xinès estranger’ i es va construir com un poble nou per als immigrants. En una dècada s’havien expedit documents d’identitat i de registre de la casa, que donen als propietaris dret a l’educació i el benestar subvencionats pel Govern, a molts dels vietnamites. A alguns els donaren passaports xinesos. La majoria ara gaudeixen de plenitud de drets com a ciutadans xinesos. No obstant, el Govern encara els classifica com a refugiats. Es podria creure que això dissuadirà altres possibles immigrants que estan pensant de fugir a la Xina de creure que gaudiran dels mateixos beneficis que els que venien del Vietnam.

Fins i tot els vietnamites han tingut problemes. Molts són més pobres que els xinesos nascuts allí, als quals el domini del mandarí i els bons contactes a les fàbriques de ciutats pròsperes al sud de la Xina els han donat avantatge. Qiaogang és miserable i decadent comparat amb la ciutat veïna de Beihai, que té un bosc d’edificis nous i resplendents. A Liguang, uns 50 quilòmetres més cap a l’interior, una de les moltes *granges xineses estrangeres* on s’enviaren els vietnamites a treballar, els antics refugiats representen al voltant un terç

de la població, però pràcticament tots els negocis són propietat dels xinesos; la majoria vietnamita roman a terra.

El fet que el senyor Wu i molts dels seus compatriotes ja parlessin cantonès, una llengua comunament parlada a Guangxi, ajudà a la seva integració. Pertanyien al mateix grup ètnic han que representa més d’un 90% de la població a la Xina, però sovint són tractats d’estrangers, encara que han viscut a la Xina més temps que al Vietnam i es consideren xinesos. La gent de Guangxi es refereix a ells, i als seus fills nascuts ja a la Xina, com a *huaqiao* o xinesos estrangers. Quan hi ha conflictes, diu Su Chungui, un granger vietnamita de Liguang, els anomenen “fantasmes del Vietnam”. El 2013 el senyor Su i alguns compatriotes plantaren mandioca en terres ermes com a suplement del seu petit ingrés. Però els vilatans xinesos destruïren tota la collita abans de l’època de recol·lecció, diu el senyor Su: “Som estrangers, així que quan discutim, arribem a un acord”. Els immigrants no contraatacaren.

L'arribada dels vietnamites fou un punt d'inflexió per a un país que s'havia aïllat sempre del món exterior, i que sols havia experimentat fluxos externs des que els comunistes agafaren el poder: milers de xinesos d'origen coreà encara fugien a Corea del Nord als anys 60 escapant de la fam. El 1979, l'agència de refugiats de l'ONU, ACNUR, va instal·lar una oficina a Beijing. Al cap de tres anys, la Xina va signar el conveni de l'ONU sobre el tracte als refugiats.

No obstant això, la Xina encara no ha aprovat les lleis que reflecteixen els requisits del seu tractat. No hi ha una definició legal de refugiat. A part dels vietnamites, la Xina sols té 583 refugiats als seus llibres, la majoria de Somàlia i Nigèria. Aquest any, al voltant de 60.000 birmans han arribat a la Xina fugint de les lluites entre els rebels i les forces de l'Estat. El Govern xinès va rebutjar l'accés de l'ACNUR als campaments on s'allotjaren breument. Els refugiats de Corea del Nord mai no aconseguen refugi. La Xina en diu "criminals" o "immigrants econòmics il·legals", d'una

banda perquè continua sent un aliat de Corea del Nord, i de l'altra perquè temen que no n'atraguin més.

Això és menys sobre aspectes pràctics immediats: el desplaçament de voracinc milions de persones a causa d'un terratrèmol a la província de Sichuan el 2008 va demostrar que el Govern pot proporcionar refugi d'emergència i assistència mèdica per a un gran nombre de persones. La Xina es preocupa més per l'impacte en l'estabilitat social d'un gran nombre d'immigrants sense treball de diferent origen ètnic de la majoria de han. No li interessa massa (i als governs locals amb poca liquiditat menys encara) l'atenció a llarg termini. En cas que Corea del Nord s'enfonsi en el caos, l'èxode podria eclipsar el del Vietnam (encara que, si el règim s'ensorra, molts refugiats es dirigirien cap a Corea del Sud). L'únic preparatiu visible de la Xina fins ara ha sigut reforçar la seguretat a la frontera. •

Traducció d'Àngela Perelló

El Temps

**Nova
maqueta**

**Nous
opinants**

**Nou
format**

**Nou
Temps**

**Ja al teu
quiosc**

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltamps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltamps.cat](mailto:subscripcions@eltamps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores